

Archeologienota

Kruishoutem (Kruisem) – Moerasstraat

Jordi Bruggeman

Bornem
2021

Colofon

Rapporten van het archeologisch onderzoeksbureau All-Archeo bvba

Erkend archeoloog: All-Archeo bvba, OE/ERK/Archeoloog/2015/00018

Auteur: Jordi Bruggeman

All-Archeo bvba
Woestijnstraat 45
2880 BORNEM

Wettelijk depot nummer
D/2021/12.807/97

© All-Archeo bvba

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en /of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

All-Archeo bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Verslag resultaten bureauonderzoek	5
2.1	Administratieve gegevens	5
2.2	Archeologische voorkennis	6
2.3	Onderzoeksopdracht	6
2.3.1	Vraagstelling en randvoorwaarden	6
2.3.2	Beschrijving geplande werken	7
2.3.3	Werkwijze	10
2.4	Assessmentrapport	10
2.4.1	Landschappelijke ligging van het onderzochte gebied	10
2.4.2	Historische beschrijving van het onderzochte gebied	17
2.4.3	Het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader	23
2.4.4	Interpretatie van het onderzochte gebied en synthese	28
2.4.5	Afweging noodzaak verder vooronderzoek	29
3	Samenvatting	30
4	Bibliografie	31
4.1	Publicaties	31
4.2	Websites	31
5	Bijlagen	32
5.1	Archeologische periodes	32

1 Inleiding

Deze archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de aanvraag van een omgevingsvergunning waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat, de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt en waarbij de percelen helemaal buiten de archeologische zones liggen, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones,¹ zoals bepaald in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Het onderzoeksgebied valt niet binnen een beschermde archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.²

Alle coördinaten die weergegeven worden, zijn uitgedrukt in Lambert 72, tenzij anders vermeld.

De uitvoering van vooronderzoek zonder ingreep in de bodem gaat steeds de uitvoering van vooronderzoek met ingreep in de bodem vooraf. Het doel van een archeologisch vooronderzoek wordt immers met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed bereikt.

¹ <https://geo.onroenderfgoed.be>

² <https://geo.onroenderfgoed.be>

2 Verslag resultaten bureauonderzoek

Het doel van de archeologische bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

2.1 Administratieve gegevens

Projectcode: 2021E224

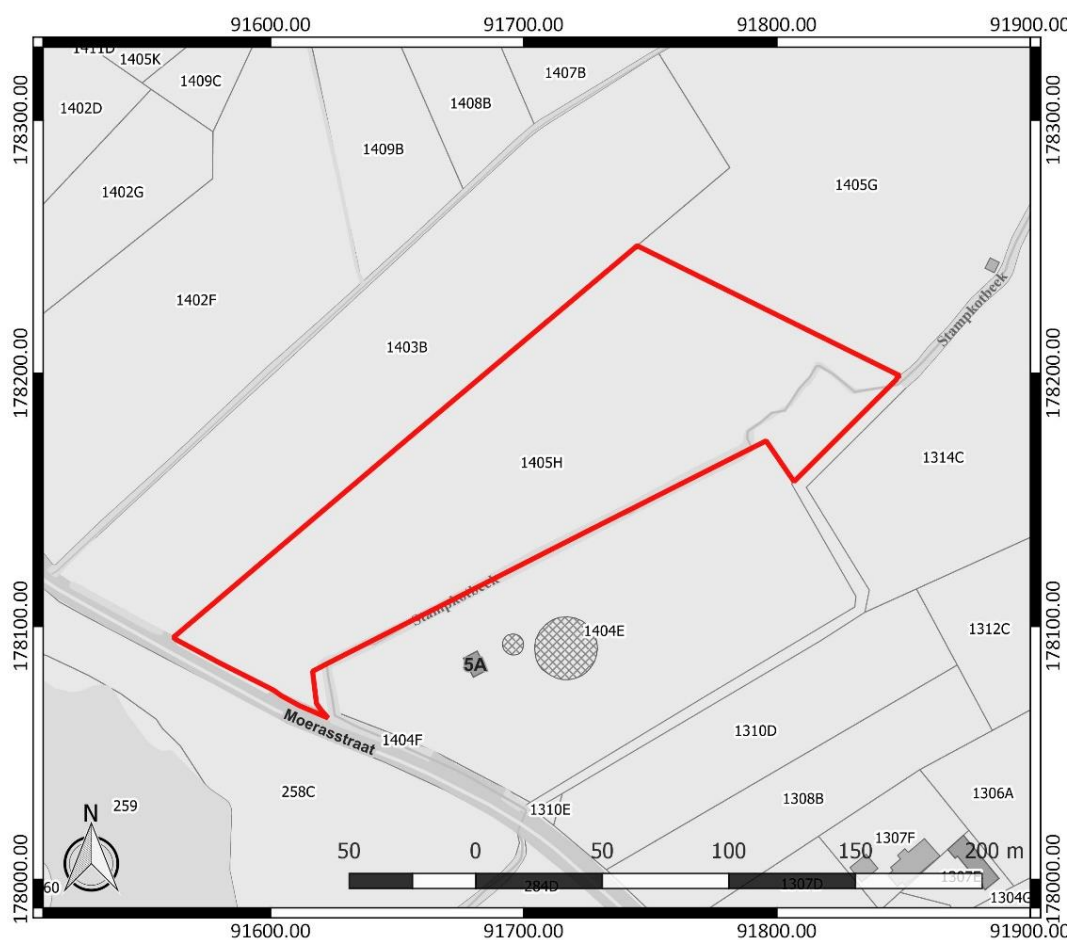
Erkend archeoloog: All-Archeo bvba, OE/ERK/Archeoloog/2015/00018

Locatie (provincie, gemeente, deelgemeente, adres, toponiem): Oost-Vlaanderen, Kruisem, Kruishoutem, Moerasstraat, Moerasstraat

Bounding box x/y Lambert 72 coördinaten:

- 91561.6,178063.83
- 91848.5,178250.41

Kadastraal plan:

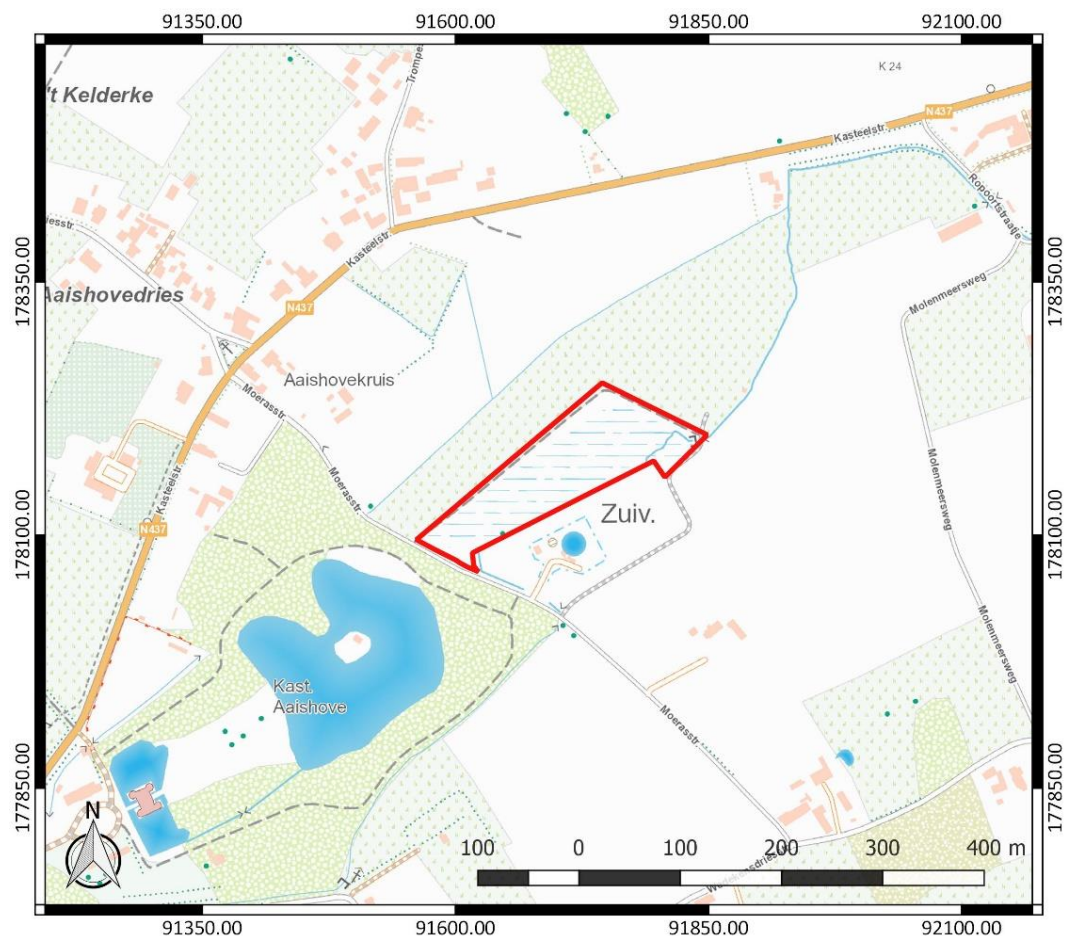

Figuur 1: Kadasterplan met aanduiding van het onderzoeksgebied in rood (www.geopunt.be)

Kadastrale percelen: Kruisem, Afdeling 1 (Kruishoutem), sectie B, nummer 1405H

Oppervlakte onderzoeksgebied: ca. 17921 m²

Topografische kaart:

Figuur 2: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.dov.vlaanderen.be>)

Begin- en einddatum uitvoering onderzoek: 17/05/2021 – 26/05/2021

Relevante termen uit de thesauri bij de Inventaris Onroerend Erfgoed: bureauonderzoek, steentijd, metaaltijden, Romeinse tijd, middeleeuwen, nieuwe tijd, graven, nederzettingen, akkerland, grasland

Verstoorde zones: op het plan van de bestaande toestand (Figuur 3) zien we dat het terrein bij de aanleg van het bestaande vloeierveld reeds tot ca. 1,25 m diep afgegraven is.

2.2 Archeologische voorkennis

Er is geen concrete archeologische voorkennis met betrekking tot het onderzoeksgebied.

2.3 Onderzoeksopdracht

2.3.1 Vraagstelling en randvoorwaarden

Naar aanleiding van de geplande werken ter hoogte van het onderzoeksterrein werd een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. Hierbij staat de vraag centraal wat de impact zal zijn van de geplande werken op het archeologisch bodemarchief. Op basis daarvan wordt een afweging gemaakt of verder archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem nodig is.

Volgende onderzoeksvragen worden behandeld:

- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het terrein?
- Wat is de landschapshistoriek en de gebruiksevolutie van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?

Randvoorwaarden: er zijn geen randvoorwaarden van toepassing.

2.3.2 Beschrijving geplande werken

Het project betreft een oud vloeirietveld ter hoogte van de Moerasstraat in Kruisem, naast de Stampkotbeek (OS245), een waterloop van 2de categorie. Het afvalwater van het dorpscentrum van Kruishoutem werd in dit rietveld gezuiverd. In 2009 werd naast het projectgebied een rioolwaterzuiveringsinstallatie van Aquafin in gebruik genomen. Deze zuivert het afvalwater van ongeveer 2000 IE. Hierdoor verloor het vloeirietveld zijn functie als zuiveringsbekken. De Stampkotbeek werd verlegd en het rietveld werd een offline overstromingsgebied. De uitstroomconstructie bestaat uit een elektrisch bediende klepstuw (bij hoog afwaarts peil in de waterloop sluit de klep en vult het bekken)

Na jarenlange aanslibbing is het noodzakelijk het bekken te ruimen zodat de bufferfunctie in het kader van het bestrijden van wateroverlast geoptimaliseerd wordt. Daarnaast is het gewenst een spaarfunctie aan een deel van dit overstromingsgebied te koppelen, zodat in periodes van droogte, water uit dat deel kan gecapteerd worden. Mogelijk kan het effluent van het aanpalende RWZI de beschikbare watervoorraad verder aanvullen.

Het ontwerp dient te voldoen aan:

- Bufferfunctie in natte periodes: buffervolume van 17000 m³ dient te alle tijden beschikbaar voor het bestrijden van wateroverlast
- Spaarfunctie in droge periodes: er mag bij captatie geen grondwater onttrokken worden
- Speciale aandacht ter bescherming van de natuurwaarden

In VAK 1 zullen grondige werkzaamheden gebeuren. In vakken 2 en 3 zal het eerder een grondige slibruiming betreffen.

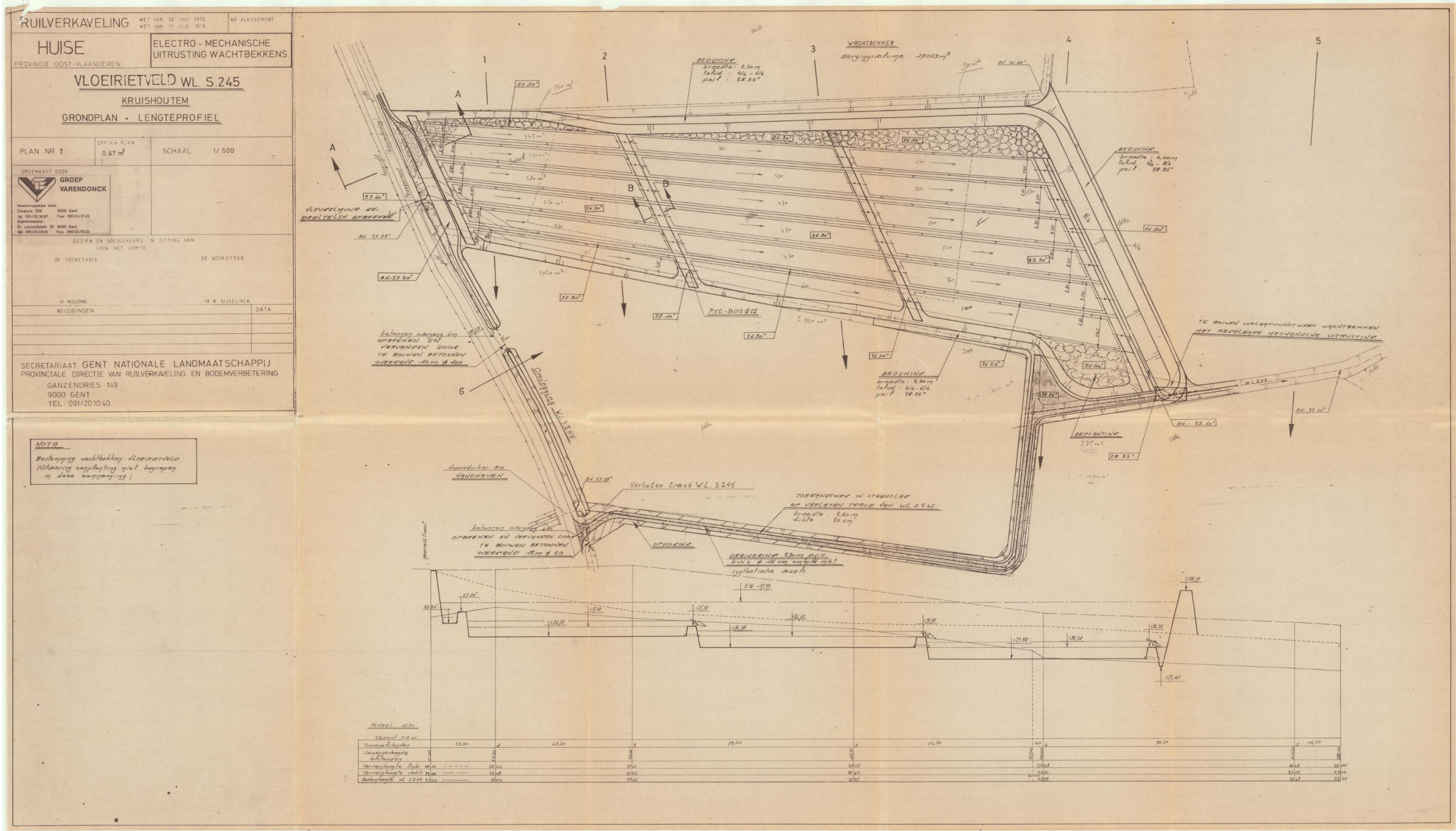
Vak 1:

- Slib wordt geruimd en substraat van oud rietveld wordt verwijderd.
- Zone wordt onder zwakke talud (15°) verder uitgegraven tot peil van 25.10 = bodem captatievolume.
- Rondom wordt een vlakke zone van 2m gerealiseerd om een rietkraag te laten groeien.
- Om geen grondwater te onttrekken, wordt een kleiwand geplaatst. Deze is 15cm dik en wordt tot 4 m diep geplaatst.
- In vak 1 zullen de aanwezige bomen gerooid worden.

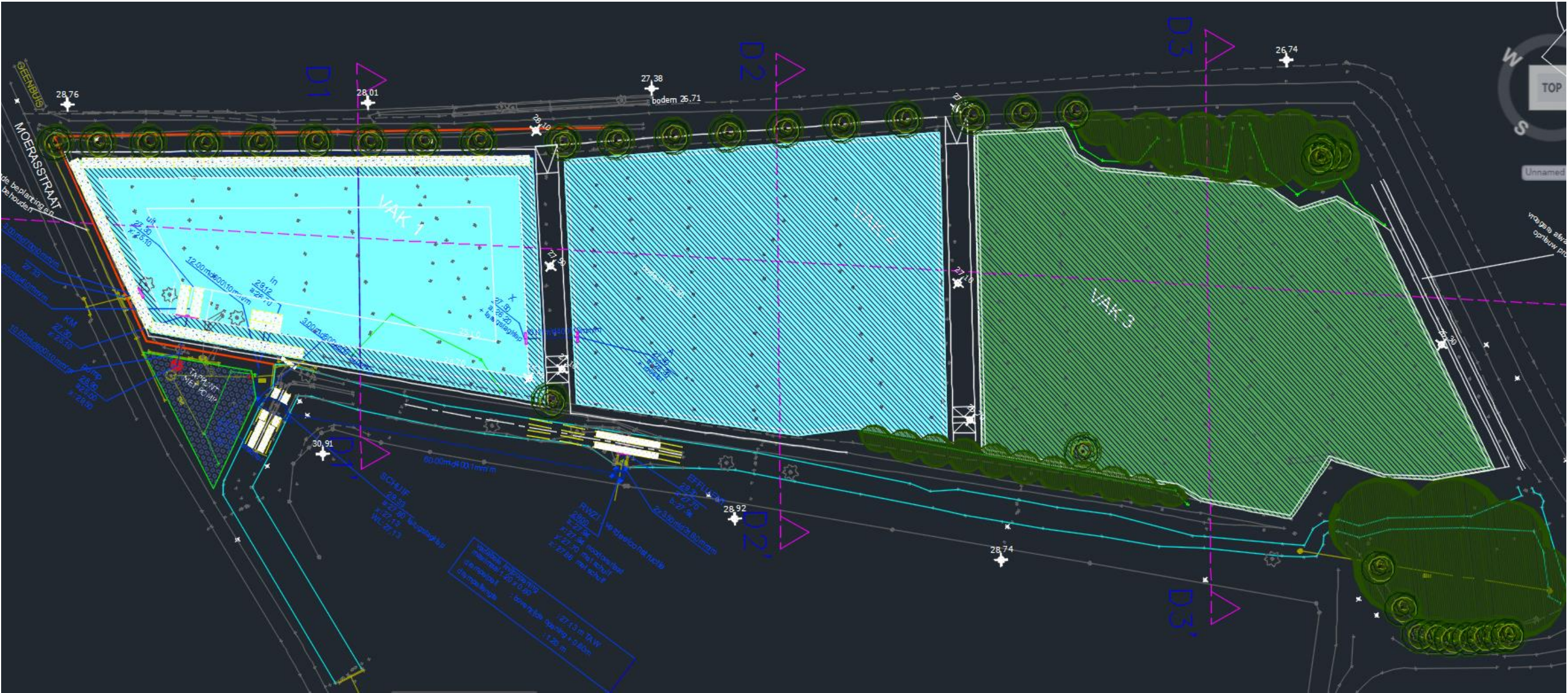
Vak 2 en 3:

- Slib ruimen in beide vakken
- Substraat verwijderen in vak 2
- Geen diepere graafwerken dan bodem oude rietveld.

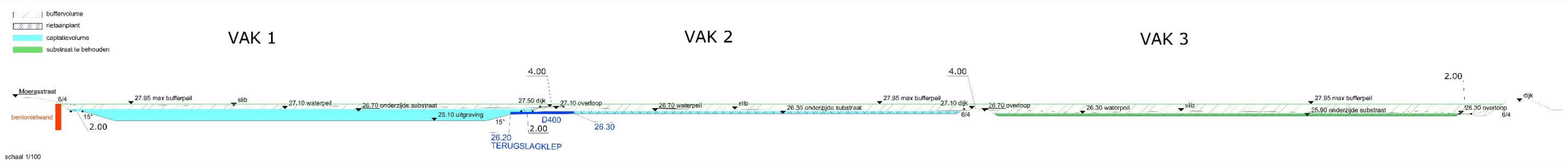
Tussen de vakken komen dijken in aarde met een breedte van 4 m, waarop een kraan kan rijden bij onderhoudswerken in de vakken. Het hoogtepeil van de dijken is bepalend voor het overlopen van het water tussen de verschillende vakken. Het tappunt met pomp betreft een inspectieput met diepte tot 5,00 m onder het huidige maaiveld.

Figuur 3: Bestaande toestand

Figuur 4: Ontwerpplan van de werkzones

Figuur 5: Snede van de ontworpen toestand

2.3.3 Werkwijze

Het bureauonderzoek heeft betrekking op een zone die gekenmerkt wordt door een lage densiteit aan bebouwing in het verleden. Daarom wordt bijzondere aandacht besteed aan de landschappelijke opbouw en het landgebruik van het gebied.

Voor het bureauonderzoek zijn de aardkundige gegevens online opgezocht via www.dov.vlaanderen.be en www.geopunt.be. De geomorfologische kaart is niet beschikbaar voor het onderzoeksgebied. Het historisch kaartmateriaal is georeferereerd geraadpleegd op www.geopunt.be.

Het belangrijkste beschikbare historisch kaartmateriaal werd geraadpleegd om de gebruiksgeschiedenis van het onderzoeksgebied van de laatste eeuwen zo goed mogelijk te kennen. Met de Villaretkaart (1745-1748), de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (1771-1778), de Atlas der Buurtwegen (1841) de Carte topographiques de la Belgique van Vandermaelen (1846-1854) en de Atlas cadastral parcellaire de la Belgique van Popp (1842-1879) worden vijf momentopnames bekeken, voorafgaand aan de stafkaarten. De informatie afkomstig uit historisch kaartmateriaal kan een impact hebben op de inschatting van de kwaliteit van het eventueel aanwezige oudere bodemarchief. Beschikbare stafkaarten en luchtfoto's van het onderzoeksterrein werden geraadpleegd op www.geopunt.be en op www.cartesius.be. Ze worden enkel weergegeven in voorliggende studie wanneer ze een relevante bijdrage kunnen leveren aan de onderzoeksvragen met betrekking tot de landschapshistoriek, de gebruiksgeschiedenis van het terrein of de evolutie van de historische bebouwing.

In het kader van de vraagstelling rond het archeologisch potentieel van het terrein werden de Centrale Archeologische Inventaris en de landschapsatlas geraadpleegd. De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen. Vanwege het specifieke karakter van het archeologisch erfgoed dat voor ons verborgen zit in de ondergrond, is het onmogelijk om op basis van de Centrale Archeologische Inventaris met zekerheid uitspraken te doen over de aan- of afwezigheid van archeologische sporen.

2.4 Assessmentrapport

2.4.1 Landschappelijke ligging van het onderzochte gebied

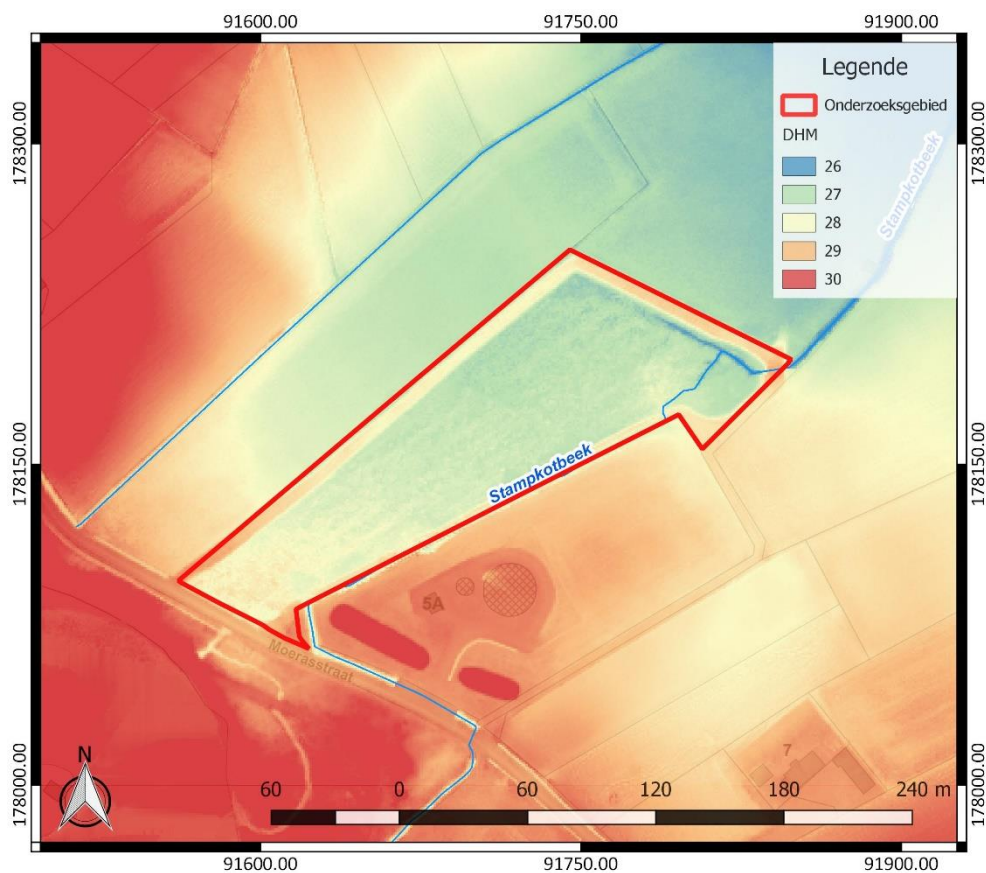
Het onderzoeksgebied is ongeveer 800 m ten noordoosten gelegen van het centrum van Kruishoutem, ten noordoosten van de Moerasstraat (Figuur 6). Volgens het gewestplan is het terrein gelegen in landschappelijk waardevolle agrarische gebieden. Hydrografisch behoort het tot het Boven-Scheldebekken. Langs de zuidoostzijde en door het oosten van het onderzoeksgebied loopt de Stampkotbeek of Wallebeek. Ook ten noordwesten bevindt er zich een aftakking van de Stampkotbeek, die afwatert naar de Bovenschelde (Figuur 8). Ten zuidoosten bevindt zich de plankbeek, ter hoogte van waar er een duidelijke insnijding is in het landschap. Ten noordwesten en ten noorden van het onderzoeksgebied bevinden zich nog de Stokstormbeek, de Leebeek en de Plezierbeek.

In functie van waterbeheersingswerken werden aan het begin van de jaren '90 van de 20ste eeuw wachtkommen aangelegd binnen het stroomgebied van de Wallebeek. Er werd een bufferbekken ingericht aan de Moerasstraat en ook een vloeirietveld voor de zuivering van afvalwater van de dorpskern van Kruishoutem. Een tak van de beek werd verlegd om het vloeirietveld te voorzien van water.³ Ter hoogte van het vloeirietveld is het onderzoeksgebied gesitueerd. Om de waterkwaliteit te verbeteren werd ten zuidoosten van het onderzoeksgebied een waterzuiveringsinstallatie aangelegd (zie hoger).

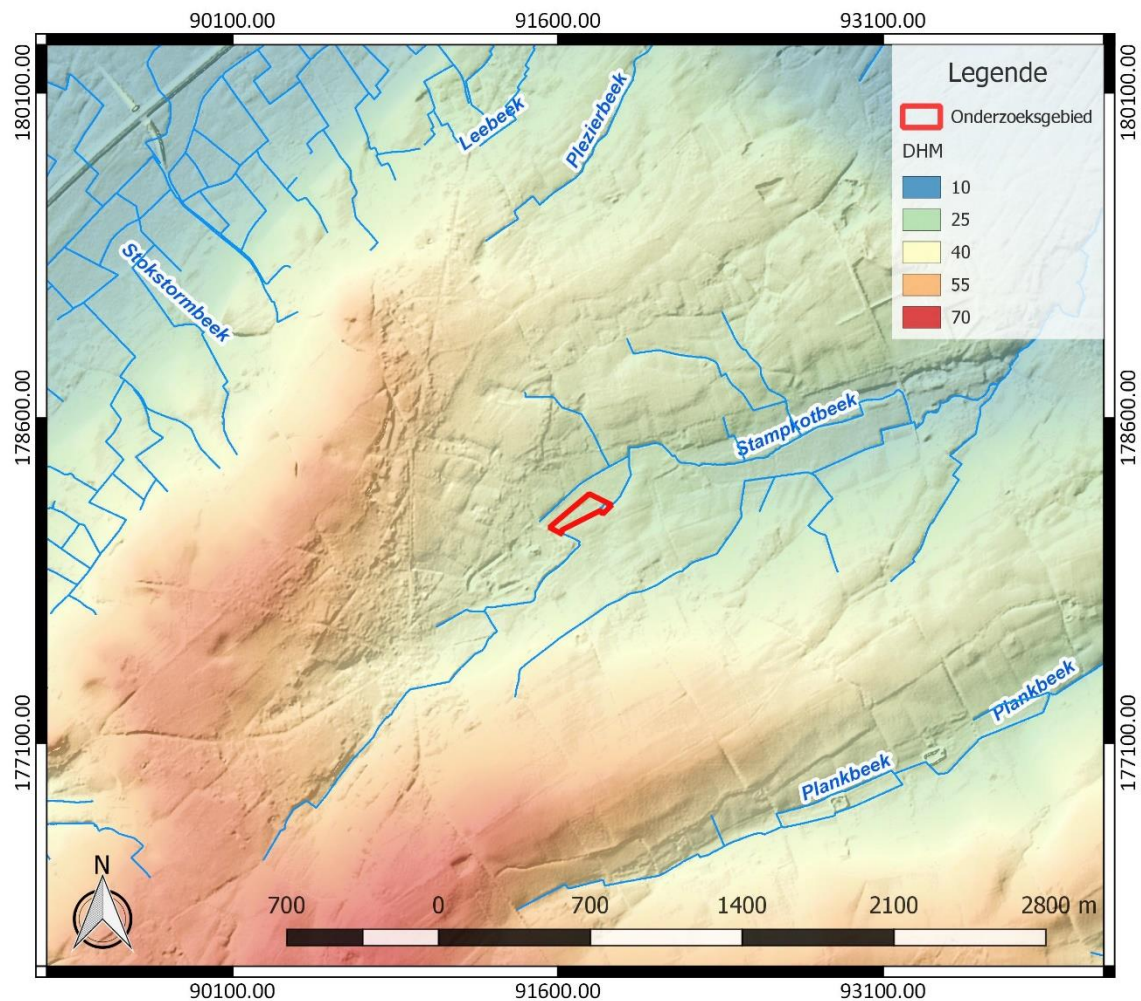
³ Deschieter/De Wandel 2010, 10

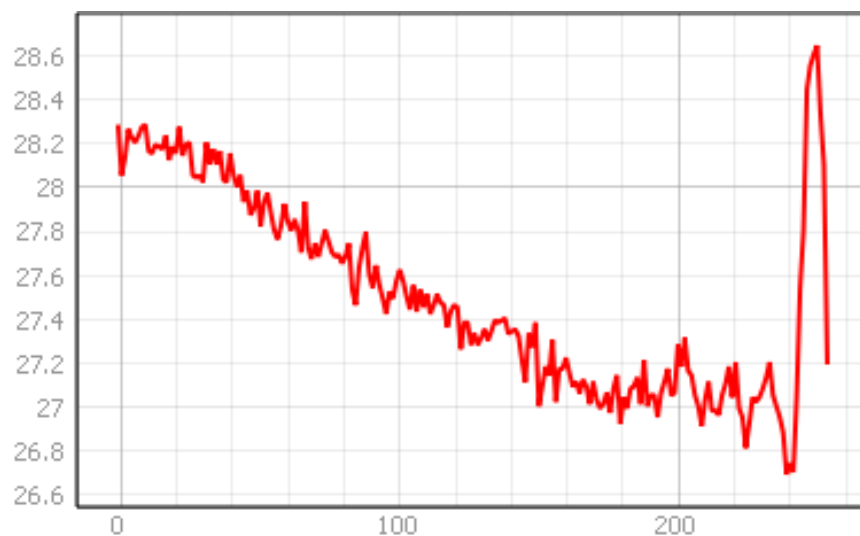
Figuur 6: Luchtfoto van 2020 met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.geopunt.be/kaart>)

Figuur 7: Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II, DTM 1 m en Hillshade DHM Vlaanderen I, 5 m, met aanduiding van het onderzoeksgebied

Figuur 8: Hydrografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied, Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II, DTM 1 m en Hillshade DHM Vlaanderen I, 5 m (<https://www.geopunt.be/kaart>)

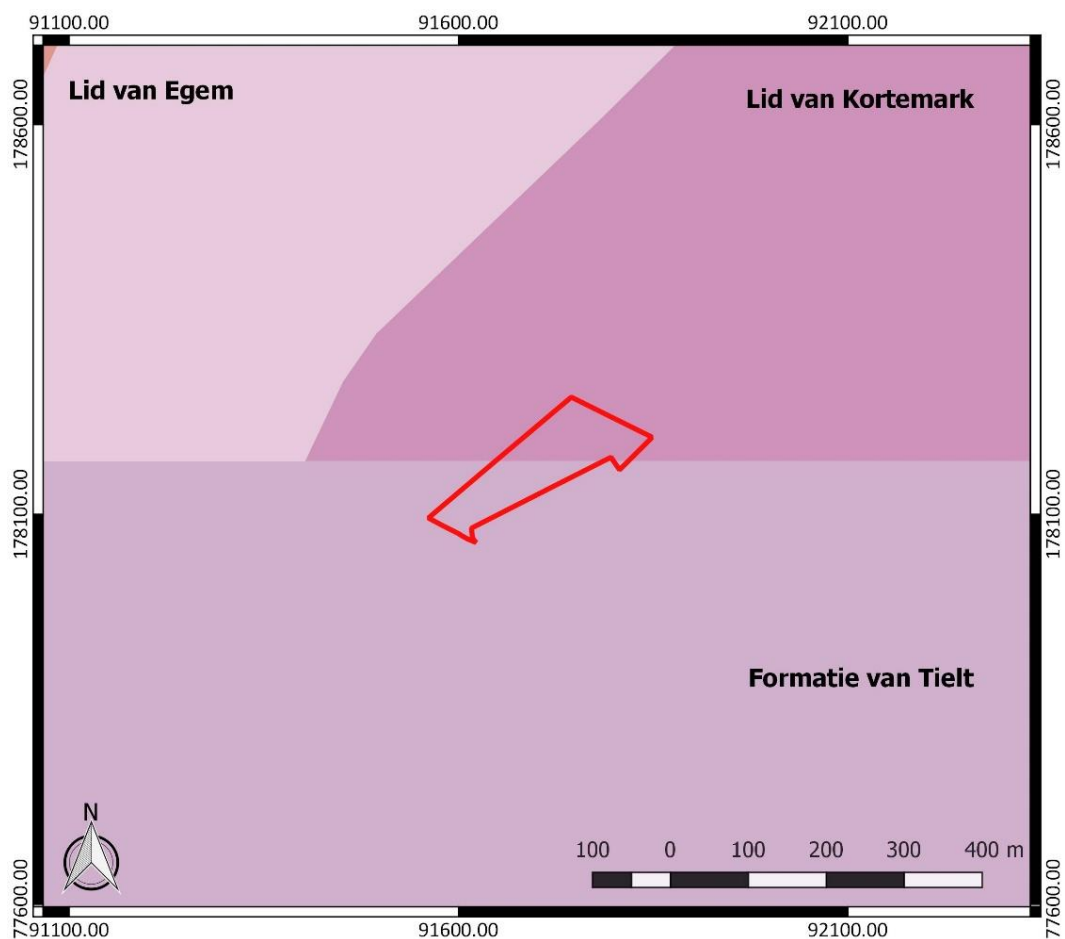
Figuur 9: Hoogteverloop van zuidwest naar noordoost over het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

Geomorfologisch behoort het onderzoeksgebied tot de Vlaamse Ardennen, waartoe het ‘Schelde-Leie interfluvium’ behoort. Ze worden gekenmerkt door een uitgesproken reliëf. De Vlaamse Ardennen maken deel uit van Midden-België. Dit is het gebied waar de reliëftoppen overwegend 50

m tot 200 m boven de zeespiegel reiken. Ter hoogte van het interfluvium Schelde-Leie zijn de heuvelkammen 60-70 m hoog. Daartussen liggen de valleien. Deze zijn ongeveer even breed als de heuvels zelf. Het gebied vormt een onderdeel van het heuvelland binnen het uitgestrekte Schelde-Leie interfluvium.⁴

Het onderzoeksgebied is gelegen in de vallei van de Stampkotbeek, ter hoogte van laaggelegen gebied dat ingeklemd zit tussen hogere, zandige en zandlemige heuvelruggen (Figuur 8). Het is gesitueerd ter hoogte van natte gronden langs een smalle en ca. 500 m lange uitgestrekte, noordwest-zuidoost georiënteerde rug van droog zand, pal op de overgang van het noordwestelijk gelegen 'golvend zandgebied' naar de zuidoostelijk gelegen zandleemheuvels.⁵

Het terrein loopt af in noordoostelijke richting en kent een hoogte van 26,7 tot 28,7 m TAW (Figuur 7 en Figuur 9). Aan de noordoostzijde en noordwestzijde bevindt er zich een berm. Deze verheft zich tot 1,7 m boven het aansluitende maaiveld binnen het onderzoeksgebied. Wanneer deze buiten beschouwing wordt gelaten, bedraagt de maximale hoogte van het onderzoeksgebied 28,3 m TAW in het zuidwesten.

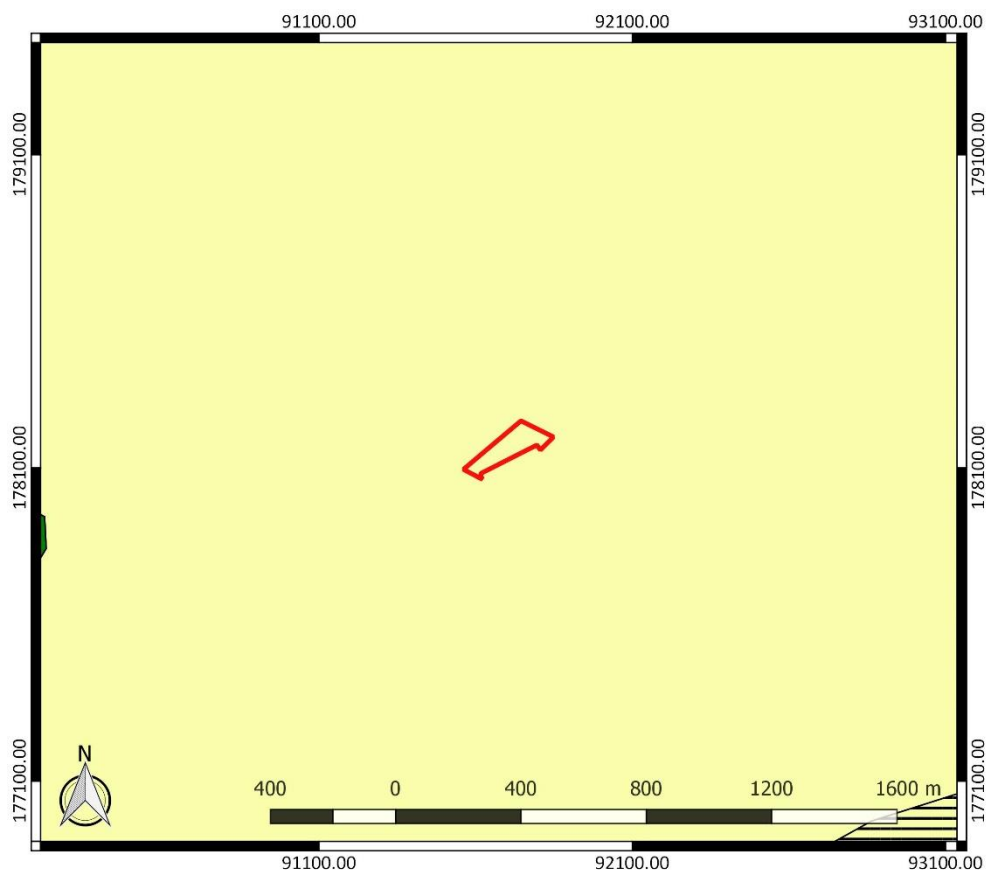

Figuur 10: Tertiaire geologische ondergrond met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

⁴ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Schelde-Leie interfluvium tussen Waregem, Kruishoutem en Oudenaarde [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135393> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

⁵ Deschieter/De Wandel 2010, 8-10

De tertiaire ondergrond bestaat in het noorden van het onderzoeksgebied (Figuur 10) uit het lid van Kortemark. Dit wordt gekenmerkt door grijze tot groengrijze klei tot silt, dunne banken zand en silt. Het zuiden is gesitueerd ter hoogte van de formatie van Tielt, gekenmerkt door grijsgroen zeer fijn zand tot silt, die kleihoudend is.⁶

Figuur 11: Quartairegeologische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

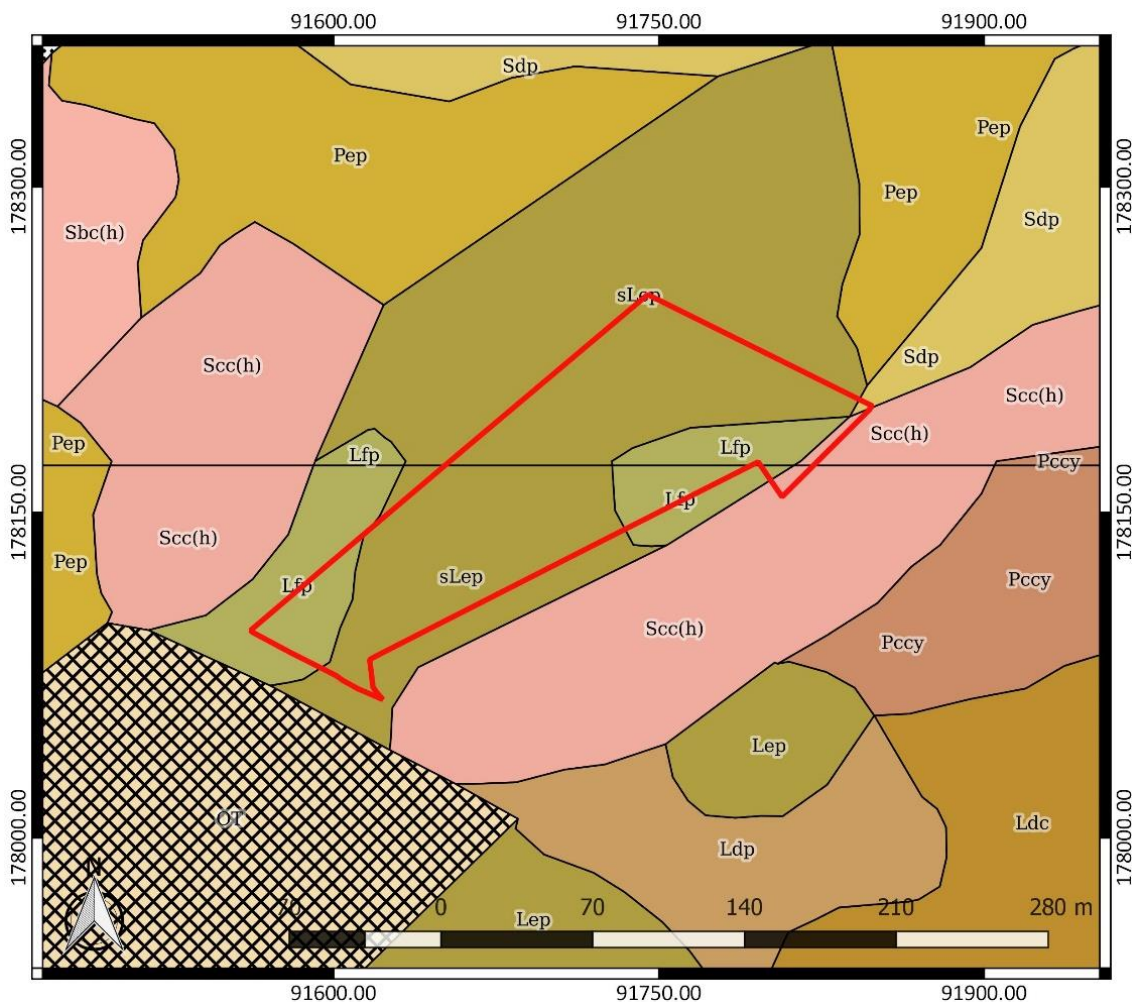
1		1a	
ELPw en/of HQ	ELPw Eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen; zand tot zandleem in het noordelijke en het centrale gedeelte van Vlaanderen; silt (loess) in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen.	FH	* De karteereenheid is mogelijk afwezig.
	HQ Hellingsafzettingen van het Quartair.	ELPw en/of HQ	□ De karteereenheid is mogelijk aanwezig.
		FLPw	FH Fluviale afzettingen (organochemisch en primair inclus), afzettingen van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal (Laat-Weichseliaan).
			ELPw Eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holoceen; zand tot zandleem in het noordelijke en centrale gedeelte van Vlaanderen; silt (loess) in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen.
			HQ Hellingsafzettingen van het Quartair.
			FLPw Fluviale afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen).

Figuur 12: Legende bij de quartairegeologische kaart (www.geopunt.be)

⁶ www.geopunt.be/kaart

De quartairgeologische kaart (Figuur 11) geeft aan dat ter hoogte van het onderzoeksgebied eolische afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) en mogelijk van het Vroeg-Holoceen voorkomen, en/of hellingafzettingen van het Quartair.⁷

De bodemkaart (Figuur 13) situeert het onderzoeksgebied grotendeels ter hoogte van een natte zandleembodem zonder profiel met reductiehorizont en met zand op geringe diepte (ondieper dan 75 cm) (sLep). Het gaat om een hydromorfe alluviale leemgrond. De humus A horizon is ca. 25 cm dik en donker grijsbruin met duidelijke roestverschijnselen. Tussen de humus A horizon en de C horizon bevindt zich een zwak humeuze overgangshorizont van ca. 20 cm dikte. Het moedermateriaal wordt doorgaans zandiger in de diepte.⁸ In het westen en het zuidoosten is een zeer natte zandleembodem zonder profiel aanwezig met reductiehorizont (Lfp). Het profiel is zoals dat van Lep, maar de grijsblauwe reductiehorizont begint op ca. 80 cm diepte.⁹ In het uiterste zuidoosten is een kleine zone aanwezig met een matig droge lemig zandbodem met ijzerconcreties en sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizon (Scc(h)). De textuur B is sterk opgelost. In sommige gevallen blijven nog slechts ijzerconcreties over.¹⁰

Figuur 13: Bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

⁷ www.geopunt.be/kaart

⁸ Sys 1965, 41 en 74

⁹ Sys 1965, 74

¹⁰ Sys 1965, 60

Het onderzoeksgebied wordt op de bodemgebruiksk kaart voor het overgrote deel ingekleurd als gras en struiken. Langs de randen zijn er zones die ingenomen worden door bomen (Figuur 14). Dit beeld komt overeen met het beeld dat we zien op een recente luchtfoto (Figuur 6). Voor het onderzoeksgebied zelf verschaft de potentiële bodemerosiekaart geen gegevens. Voor een aantal omliggende percelen is dat wel het geval. Daarvoor wordt aangegeven dat de potentiële bodemerosie zeer laag of verwaarloosbaar is (Figuur 15).

Figuur 14: Bodemgebruiksk kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Figuur 15: Potentiële bodemerosiekaart met aanduiding van het onderzoeksgebied, weergegeven op het GRB (www.geopunt.be)

2.4.2 Historische beschrijving van het onderzochte gebied

Kruishoutem kent een zeer oude occupatie met vondsten van laat-neolithische graven van de klokbeercultuur als oudste vondsten. Uit de vroeg-Romeinse periode (1ste tot 3de eeuw) stamt een Gallo-Romeinse vicus met centrale economische en religieuze functie. Laat-Romeinse bewoningsresten, een agrarische nederzetting van Germaanse immigranten uit de 5de eeuw en twee Merovingische bewoningskernen of villa's met begraafplaats laten een continuïteit in bewoning vermoeden. Sporen van een oost-west-georiënteerde houtbouw uit de 6de tot 8ste eeuw zijn mogelijk te vereenzelvigen met een eerste Sint-Pieterskerkje. Ook een middeleeuws grafveld met een 200-tal graven vanaf de 7de eeuw tot de 14de-15de eeuw werd blootgelegd en kan als de necropool van het oude Hulthem beschouwd worden.¹¹

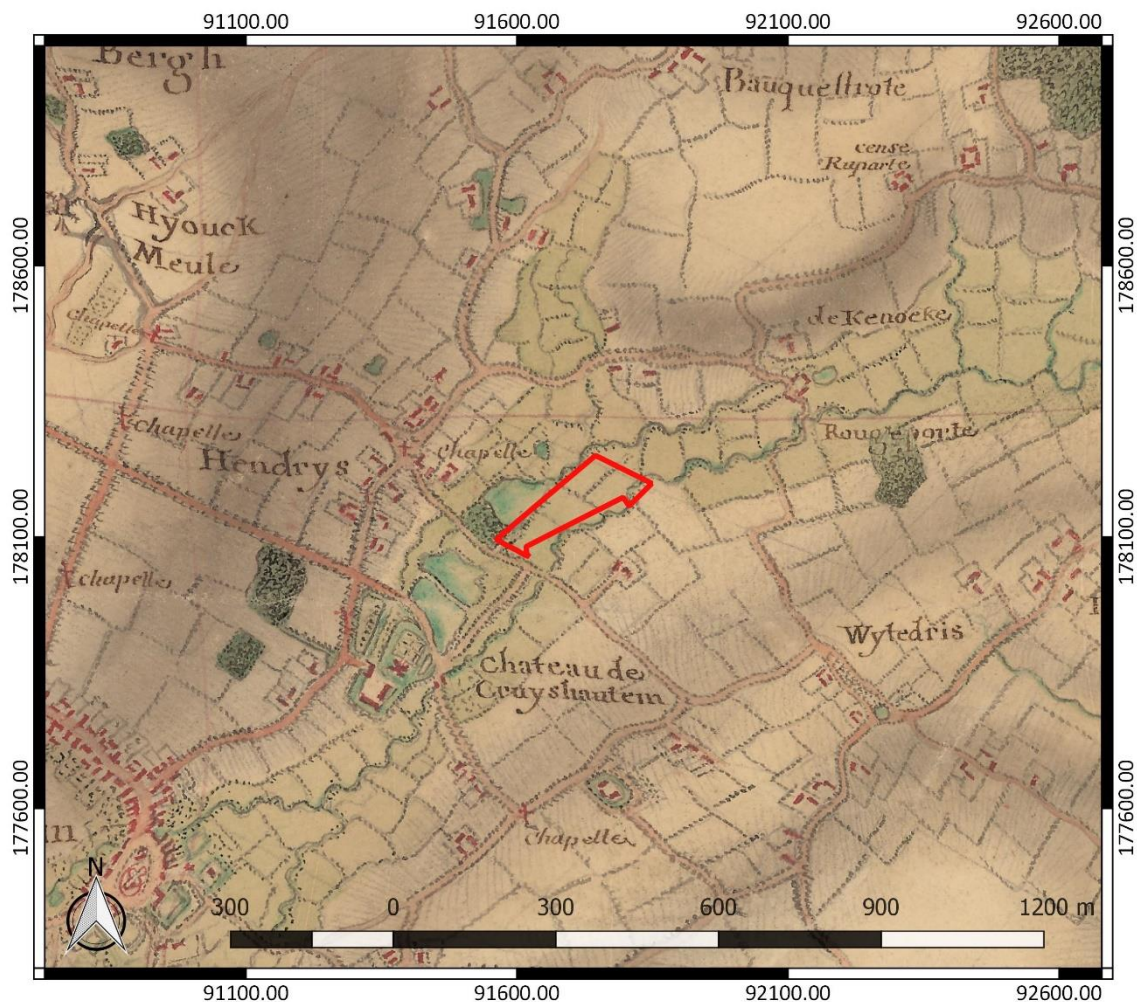
Een eerste vermelding van de "villa dominica hutheim" is er in een charter van Karel de Kale van 847, waarin hulthem deel uitmaakt van de bezittingen van de abt van de Sint-Amandsabdij van Elnone (Noord-Frankrijk), gesticht door de Heilige Amandus op gronden geschonken door koning Dagobert I. In een brief van 1019 van Othelboldus, abt van de Gentse Sint-Baafsabdij aan Otgiva, gravin van Vlaanderen, worden landbouwbedrijven "in uilla holthem" opgesomd die door graaf Arnulf I van de abdij werden ontnomen en nu gerestitueerd. Etymologisch is de naam Kruishoutem ontstaan uit het

¹¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Kruishoutem [online] <https://id.erfgoed.net/themas/14357> (Geraadpleegd op 17-05-2021)

Germaanse hulta (=bos) en haima (=woning). De huidige benaming werd voor het eerst vermeld in 1227 als "Sancte Crucis Houthem" vermoedelijk na verwerving van een relik van het Heilig Kruis tijdens de tweede kruistochten midden 12de eeuw, maar werd pas officieel in 1817 ingevoerd.¹²

De belangrijkste heerlijkheid is Ayshove, ten noordoosten van de huidige dorpskom, die opklimt tot de post-Karolingische periode met een kenmerkende dries, de zogenaamde Ayshovedries, een centraal akkercomplex, de Ayshovekouter en een centrale hoeve, het Ayshovehof. Dit hof groeide uit tot burcht op de plaats van het huidige kasteel van Kruishoutem, gebouwd begin 17de eeuw door de familie de Jauche op de oude funderingen. De heerlijkheid had een 200-tal achterlenen. In 1645 tot werd het tot baronie en in 1670 tot graafschap verheven. Vanaf 1670 was er toestemming voor een jaarmarkt.¹³

Op de Villaretkaart, genoemd naar Jean Villaret, ingenieur-geograaf bij het Franse hof en één van de makers (1745-1748) sluit het onderzoeksgebied reeds aan op de Moerasstraat en is het ingesloten tussen twee vertakkingen van de Stampkotbeek (Figuur 16). De percelen die deel uitmaken van het onderzoeksgebied zijn ingekleurd als grasland. Ten zuidwesten, aan de overzijde van de Moerasstraat, bevindt zich het "chateau de cruyshoutem".

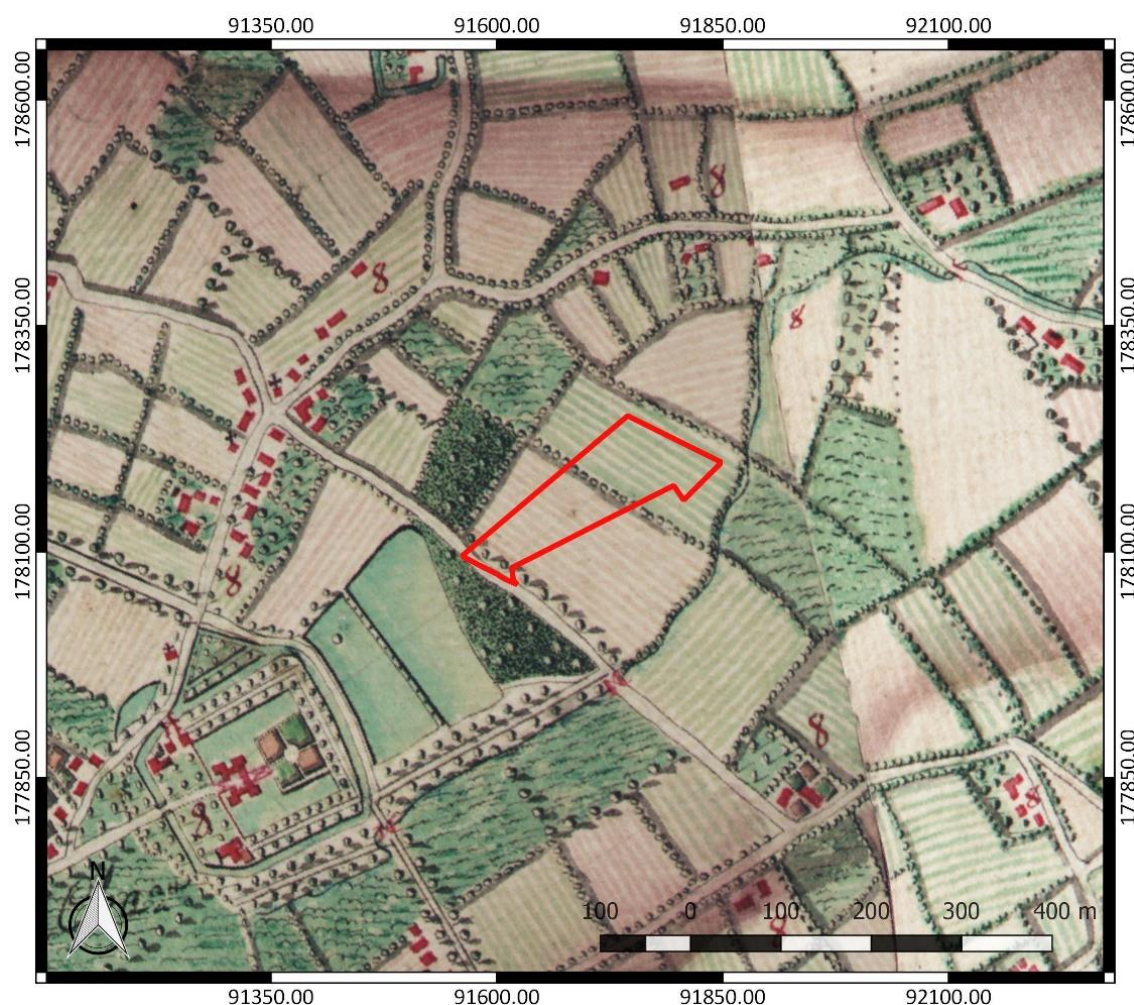

Figuur 16: Villaretkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

¹² Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Kruishoutem [online] <https://id.erfgoed.net/themas/14357> (Geraadpleegd op 17-05-2021)

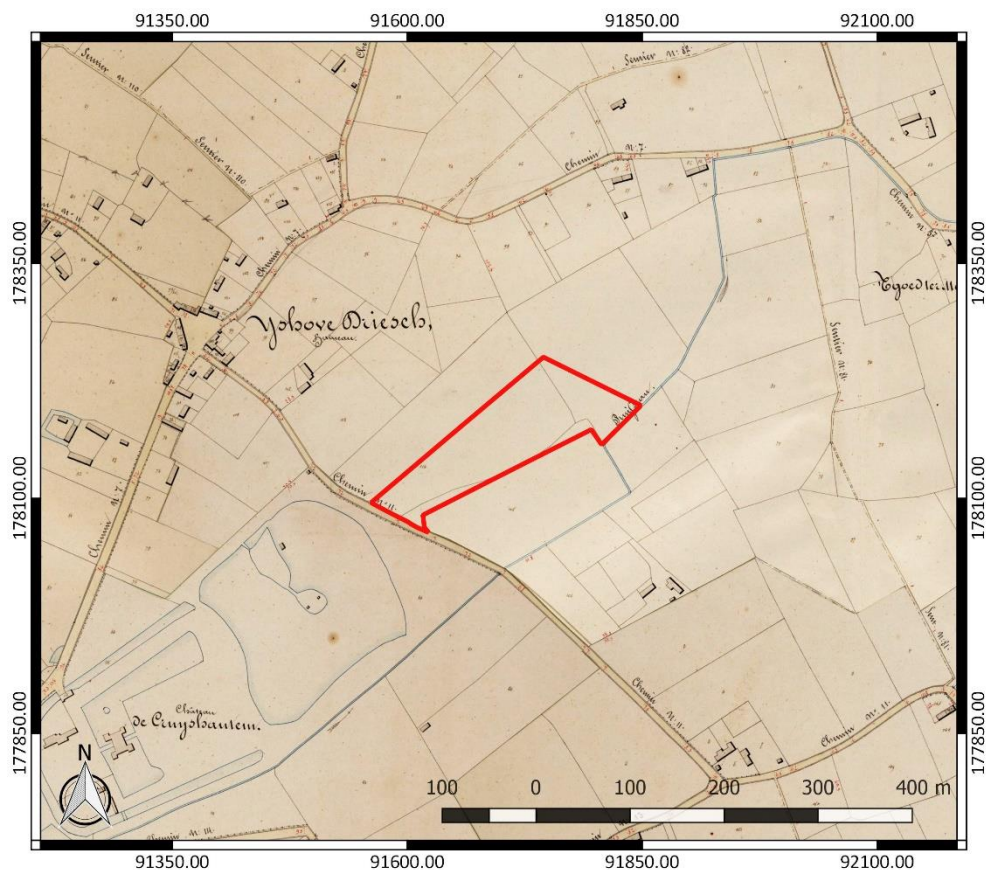
¹³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Kruishoutem [online] <https://id.erfgoed.net/themas/14357> (Geraadpleegd op 17-05-2021)

Op de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgemaakt op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778), is te zien dat het onderzoeksgebied in gebruik is als akkerland (Figuur 17). Het snijdt twee percelen aan. Verder is er een gelijkaardig beeld te zien als bij de Villaretkaart, met ten zuidwesten de Moerasstraat en het kasteel van Kruishoutem en ten zuidoosten de Stampkotbeek. Het toponiem “Heudries” verwijst naar Ayshovedries, deel van de heerlijkheid Ayshove (zie hoger).

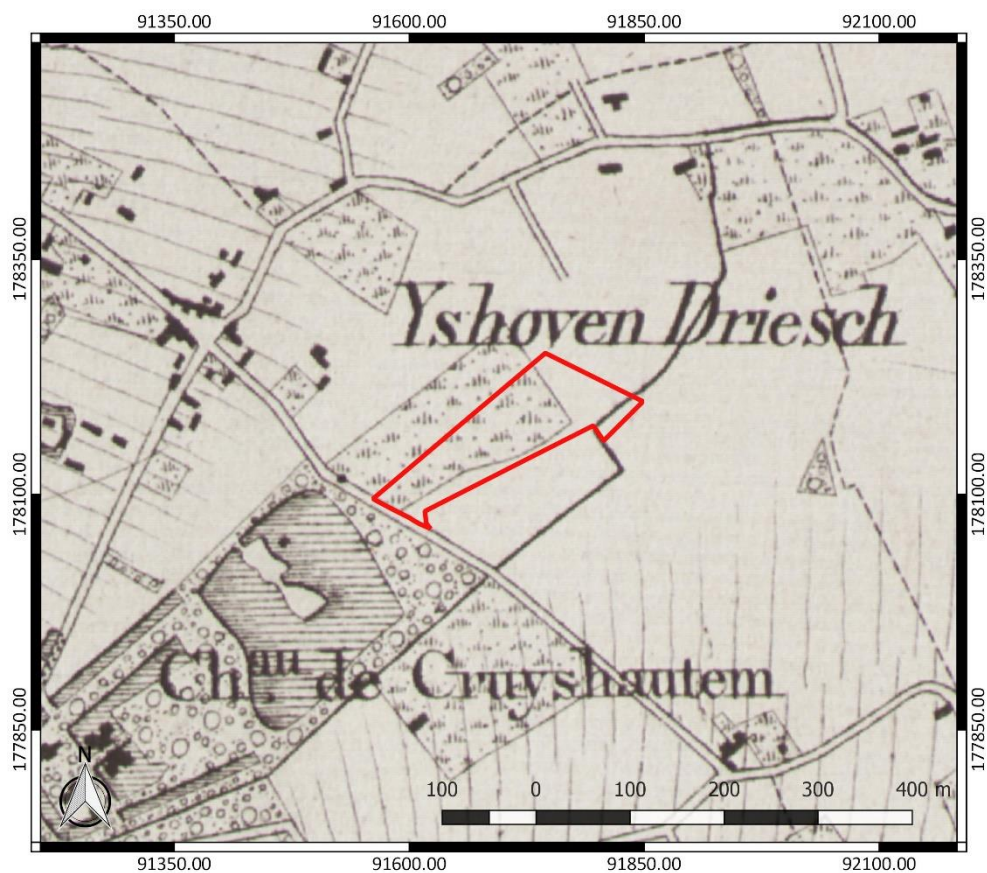

Figuur 17: Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

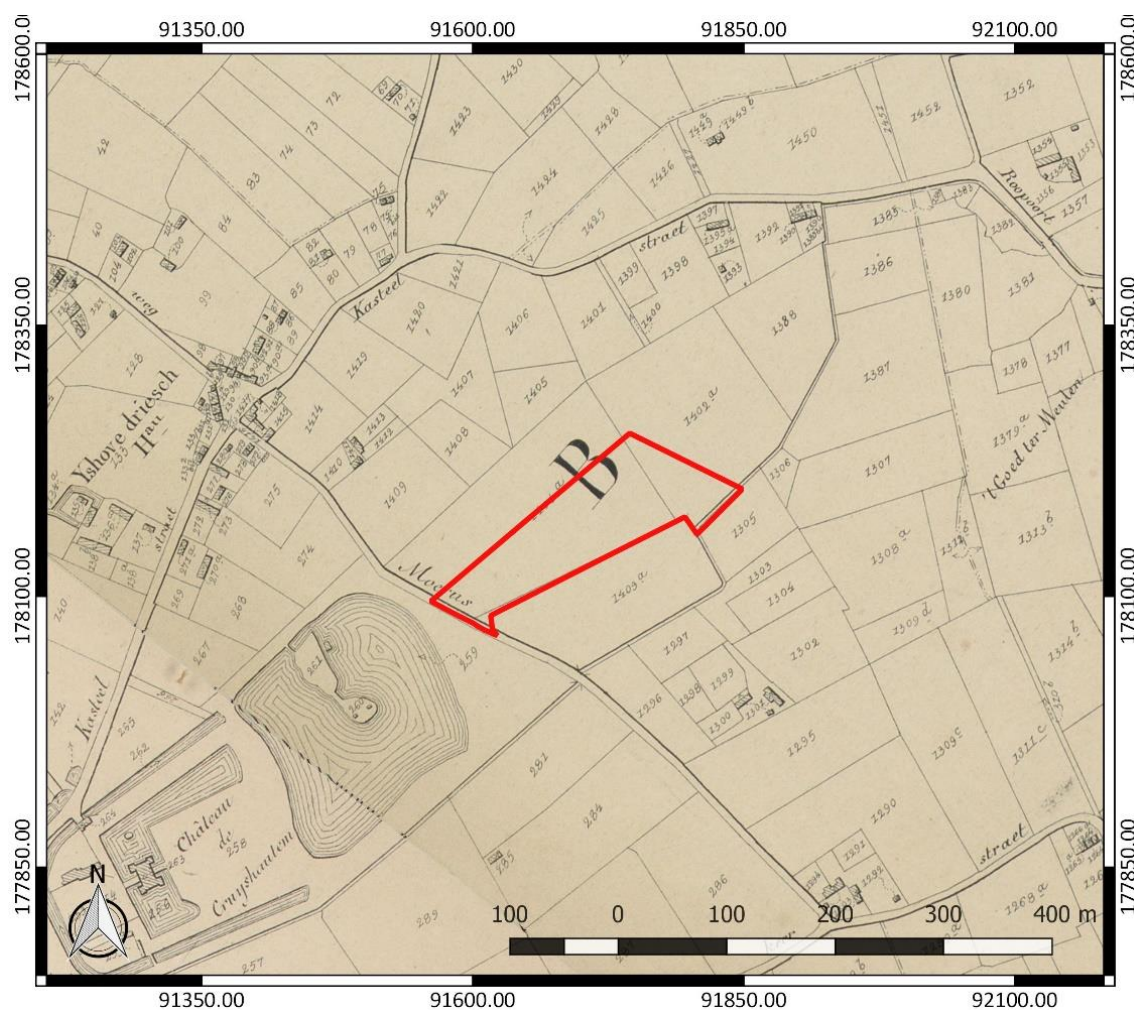
Op de Atlas der Buurtwegen (1841) is te zien dat het onderzoeksgebied gesitueerd is op ca. 250 m ten noordwesten van het gehucht “Yshove Driesch”. De ten zuidoosten gelegen Stampkotbeek heeft nog niet het huidige verloop. Ze ligt nog wat verder naar het zuidoosten (Figuur 18). Uit de Carte topographiques de la Belgique van Vandermaelen (1846-1854) kan afgeleid worden dat het onderzoeksgebied grotendeels in gebruik is als weiland en in het zuidoosten en het oosten als akkerland (Figuur 19). De Atlas cadastral parcellaire de la Belgique van P.C. Popp (1842-1879) geeft hetzelfde beeld weer, op de rechtekking van de perceelsgrens ter hoogte van de zuidoostelijke begrenzing van het onderzoeksgebied na.

Figuur 18: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Figuur 19: Carte topographiques de la Belgique van Vandermaelen met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Figuur 20: Atlas cadastrale parcellaire de la Belgique van Popp met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Een luchtfoto uit 1971 (Figuur 18) geeft grasland- of akkerpercelen aan ter hoogte van het onderzoeksgebied. Een luchtfoto uit 1979-1990 (Figuur 23) geeft eenzelfde beeld weer. Aan de zuidoostelijke rand zijn er wel bomen te herkennen. Dit beeld wijkt af van het beeld dat we zien op een recente luchtfoto (Figuur 5). Het onderzoeksgebied is verenigd tot één perceel dat met riet begroeid is (rietveld) en bevat een aantal bomen. Aan de noordwestzijde en de noordoostzijde is een berm toegevoegd (zie 2.3.2 en 2.4.1).

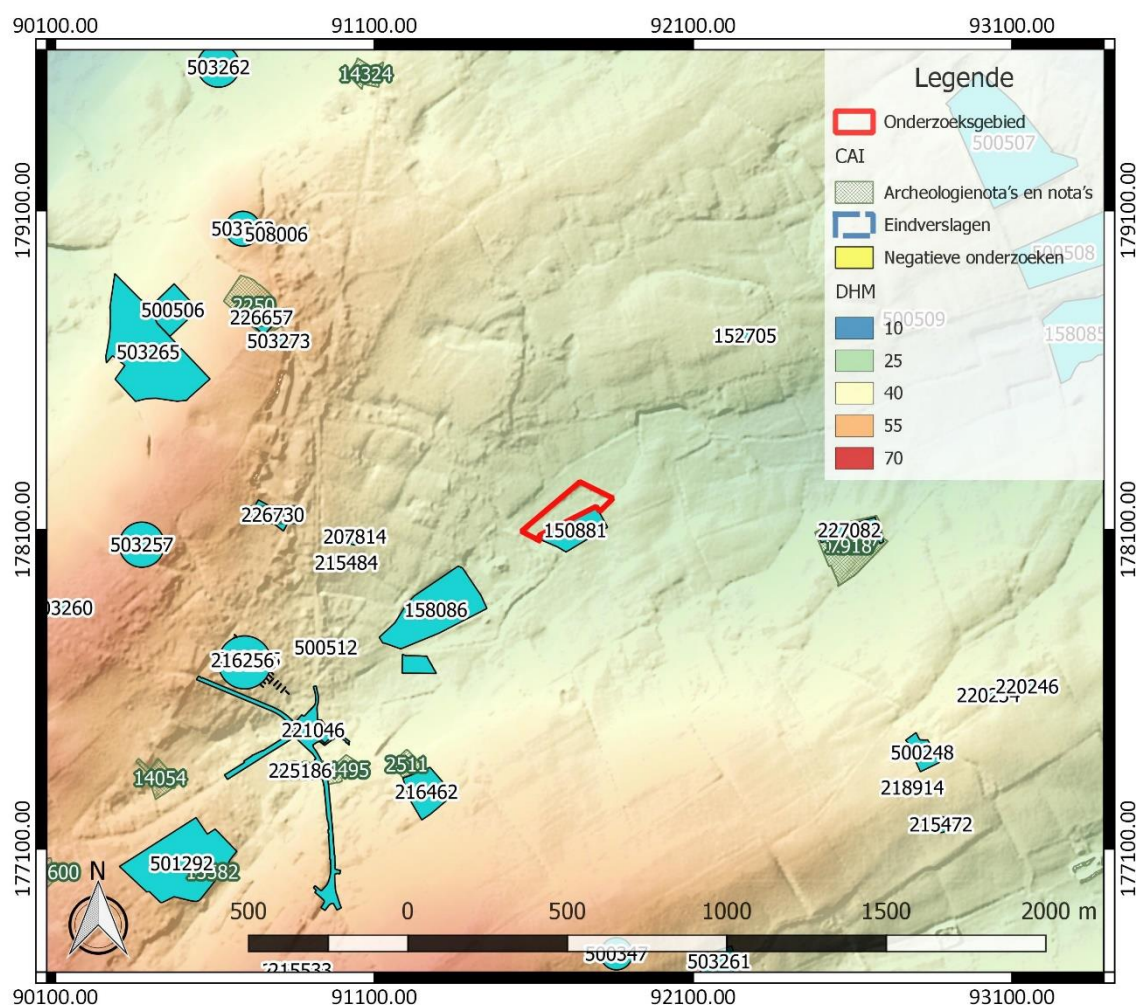
Figuur 21: Luchtfoto uit 1971 met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Figuur 22: Luchtfoto uit 1979-1990 met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

2.4.3 Het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader

De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) vermeldt een aantal locaties in de omgeving van het onderzoeksgebied waar archeologische resten gekend zijn (Figuur 23). De in de nabijheid gelegen archeologische waarden en de locaties met een gelijkaardige landschappelijke ligging worden besproken. Ze zijn het relevantste om het archeologisch potentieel van het terrein in te schatten.

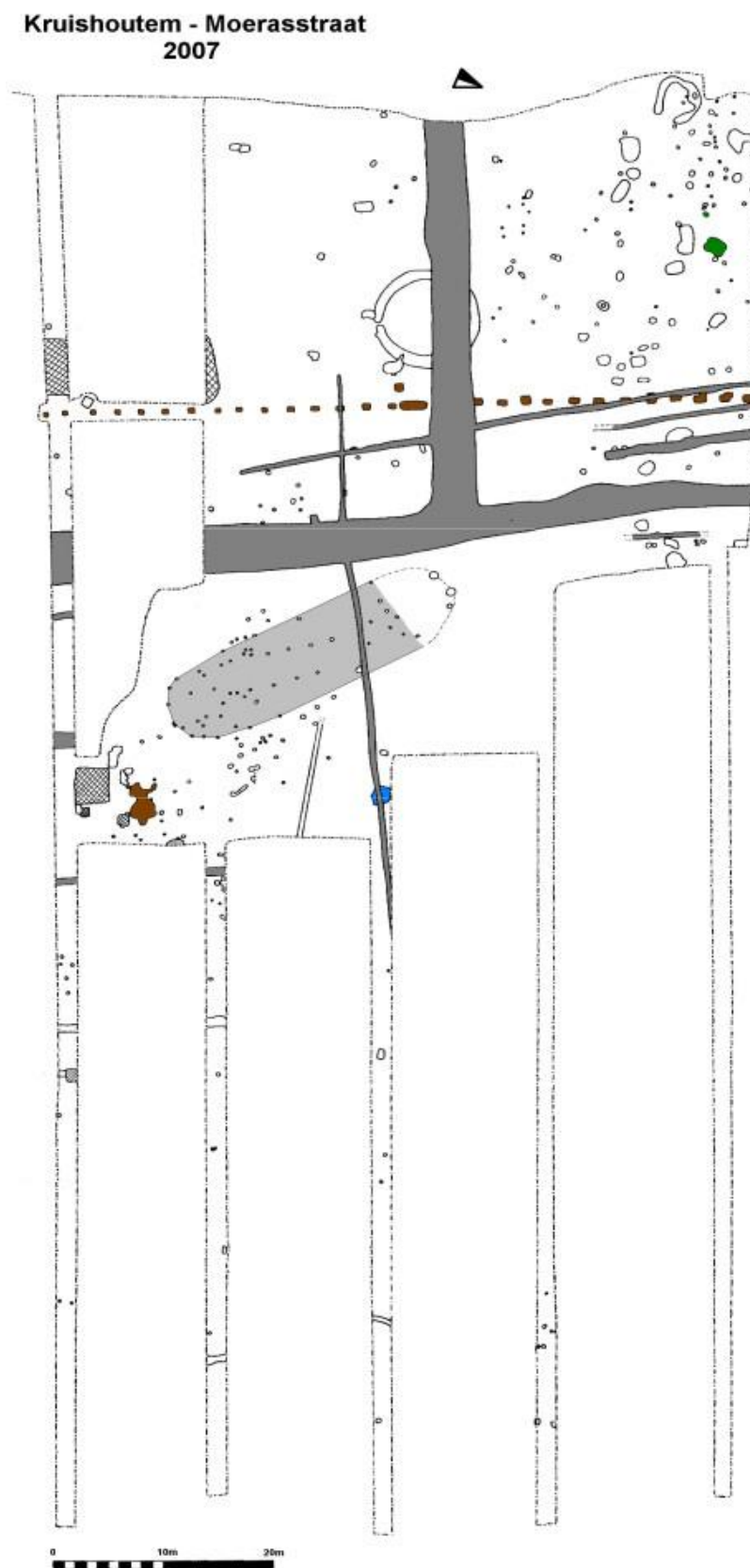

Figuur 23: Overzichtskartaal Centrale Archeologische Inventaris met aanduiding van het onderzoeksgebied
(<https://geo.onroerenderfgoed.be/>), weergegeven op het DTM 1 m en Hillshade DHM 5 m

Ten zuidwesten aansluitend op het onderzoeksgebied bevindt er zich een CAI-locatie (CAI ID 150881).¹⁴ Deze is gelegen aan de overzijde van de Stampkotbeek en ligt gemiddeld 2 m hoger dan het onderzoeksgebied. Hier werden verschillende resten uit het neolithicum en de bronstijd vastgesteld (Figuur 24). Uit het midden-neolithicum werden in een uitgeloozd spoor een 50-tal kleine aardewerkscherven met silexverschraling gevonden. Uit het finaal-neolithicum werden twee kuiltjes met materiële resten van de Klokbeercultuur (aardewerk, onder andere AOC-bekers) aangetroffen. Een concentrische, enkelvoudige gracht van ongeveer 1 m breed uit de late bronstijd kan als het restant van een begravingsstructuur geïnterpreteerd worden. In de nabijheid van de grafcirkel werd een geïsoleerd crematiegraf uit de midden-bronstijd vastgesteld. Uit de Romeinse tijd werden er nog grachtjes of greppels geregistreerd gerelateerd aan een palissade (minstens 30 paalkuilen met overal

¹⁴ Agentschap Onroerend Erfgoed 2020: Moerasstraat (KH07-MS) [online]
<https://id.erfgoed.net/waarnemingen/150881> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

2,1 m tussen). De besproken sporen werden voornamelijk vastgesteld op de hoogste delen van het terrein.

Figuur 24: Algemeen opgravingsplan site Kruishoutem, Moerasstraat uit 2007 (Deschietter/De Wandel 2010, 16, fig. 8)

Ten zuidwesten van het onderzoeksgebied bevindt zich het kasteel van Kruishoutem, een 17de-eeuws waterkasteel. In de middeleeuwen was het domein het foncier van de heerlijkheid Ayshove (zie 2.4.2), die voor het eerst vermeld werd in 1227. De heerlijkheid Machelen-Ayshove, een leen van de graven van Vlaanderen, was afhankelijk van het leenhof van de "Stenen man" te Oudenaarde. De heren van Ayshove waren hoogpointers van de kasselrij, bezaten de hoge, middelbare en lage justitie, jacht-, vis- en plantrecht en het banrecht waardoor ze verschillende molens in hun bezit hadden.¹⁵

Door huwelijk kwam de heerlijkheid in het bezit van aanzienlijke Vlaamse edellieden als de families van Gavere, het huis van Loon-Agimont, de Rochefort, van Steenhuise en van Gavere-Schorisse. In 1460 werd de heerlijkheid wegens schulden verkocht aan Jacob de Jauche, heer van Mastaing. Zoals de vorige families bekleedde deze hoge functies als raadsheren of legeraanvoerders in dienst van graven en vorsten. Karel-Robrecht de Jauche liet de oude burcht slopen en liet op dezelfde grondvesten omstreeks 1630 het nog bewaarde kasteel optrekken. Het was voltooid en werd door hem bewoond in 1634 met onder meer wijding van de huiskapel door bisschop Triest. In 1645 werd de heerlijkheid tot baronie in 1670 tot graafschap verheven. Zijn zoon Filip breidde vooral de hovingen en het kasteelpark uit met verschillende dreven, waaronder de Tjollevelddreef in 1675. De nedervijver werd toen ook aangelegd. Een nieuwe verplichte verkoop had plaats in 1734 aan de geldschietter Willem-Jozef vander Meere, uit het belangrijke geslacht van Oudenaardse burgemeesters. In de loop van de tweede helft van de 18de eeuw werd het kasteel verbouwd. In 1839 werd het domein eigendom van gravin Eugenie vander Meere, echtgenote van burggraaf en industrieel Desmanet de Biesme. Van 1905 af werd het kasteel bewoond door de familie Piers de Ravenschoot die vanaf 1913 tot 1976 ook eigenaar waren. Begin 20ste eeuw werd het kasteel opnieuw gerestaureerd onder leiding van architect Valentin Vaerwyck, het park werd aangepast bij het dempen van een deel van de grachten. Ook het houten luthuisje werd toen gebouwd.¹⁶

Ten noorden en ten oosten van het kasteel strekt zich het beboomd park in Engelse landschapstijl met grote vijver met eilandjes uit. De landschapstuin ontstond in Engeland in de 18de eeuw.¹⁷ Deze bevindt zich ten zuidwestzijde van het onderzoeksgebied, er van afgescheiden door de Moerasstraat, en is net als het onderzoeksgebied laaggelegen.

Op een wat hoger gelegen plaats ten noordoosten van het onderzoeksgebied werd een vuurstenen bijl uit het laat-neolithicum of de vroege bronstijd gevonden (CAI ID500509)¹⁸ en een zilveren munt uit de tweede helft van de 13de eeuw (CAI ID 152705).¹⁹

Enkele grotere zones ten noordoosten van het onderzoeksgebied zijn als CAI-locatie aangeduid en leverden vondsten uit de steentijd op. Algemeen uit de steentijd werden op de site Huise-Lozer Zuid (CAI ID 500508) diverse vuurstenen artefacten aangetroffen, onder andere een dolkklings, steker,

¹⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed 2020: Kasteel van Kruishoutem [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/158086> (Geraadpleegd op 20-05-2021); Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Kasteeldomein Piers de Raveschoot [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/74380> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

¹⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2020: Kasteel van Kruishoutem [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/158086> (Geraadpleegd op 20-05-2021); Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Kasteeldomein Piers de Raveschoot [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/74380> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

¹⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Kasteeldomein Piers de Raveschoot [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/74380> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

¹⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Huise Boekweyhoek [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/500509> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

¹⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2020: Ouwegemsestraat I [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/152705> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

schrabbers, kerfrest, geretoucheerde klingen en afslagen, evenals een laat-paleolithische Tjongerspits. Fragmenten van een gepolijste bijl en silexverschaald aardewerk uit het neolithicum. Uit de late ijzertijd werden er kuilen en paalgaten (geen huisplattengrond of structuur gereconstrueerd) vastgesteld. Er werd vooral nederzettingsceramik (geknikte schalen, situla-vormige potten, lappenschalen) opgegraven, maar ook spijnschijfjes, maalsteenfragmenten en ijzerslakken). Veel sporen zijn echter vernietigd door uitzavingen. Uit de midden-Romeinse tijd werden 39 brandrestengraven onderzocht (rechthoekige kuilen, waarvan sommige sporen vertoonden van een houten bekisting), met ook grafnissen. Tot de grafvondsten behoort aardewerk (terra sigillata, terra nigra, gevernist aardewerk, Pompejaans rood; mortaria, bekers, kookpotten), metaal (7 fibulae), versierd been, glazen flesje en een munt (Faustina II)). Ook paalsporen en resten van een bewoningslaag komen er voor.²⁰

De ten noorden gelegen site Huise-Lozer Noord leverde ook archeologische resten op uit verschillende periodes. In de eerste plaats gaat het om één Tjongerspits uit het jong-paleolithicum. Uit het laat-neolithicum werden lithisch materiaal en klokbekerscherven vastgesteld. Uit de late ijzertijd werden ook aardewerk, een brandrestengraf een aantal verstoorde crematies gevonden. Een brandrestengraf met nis uit de midden-Romeinse tijd komt ook voor en resten uit de midden-Romeinse tijd die wijzen op een mogelijke nederzetting.

Het kasteel van Huise/Kasteel della Faille is een meerledige site met walgracht, met afzonderlijk omgracht opperhof en omgracht neerhof. In 19de eeuw ontwikkelde het naar een kasteel met aangepaste aanleg en Engelse tuin. Er zijn reeds uit de 15de-16de eeuw eigenaars gekend (CAI ID 158085).²¹

Een proefsleuvenonderzoek ten zuidwesten van het onderzoeksgebied en eveneens wat hoger gelegen, leverde geen relevante sporen op (CAI ID 227082).²² Nog wat verder naar het zuidwesten gelegen en gesitueerd op de top of op de flank van een rug zijn er wel enkele CAI-locaties met archeologische resten. Het gaat in de eerste plaats om een Gallo-Romeinse steenbouw met houtbouw fase, met talrijke fragmenten van vloerbeton, *crustae* en muurschilderingen (CAI ID 500248).²³ Verder gaat het om een kap/lepel fibula uit de late ijzertijd (CAI ID 220234),²⁴ een vroeg-Romeinse munt (CAI ID 218914),²⁵ een midden-Romeinse munt (CAI ID 215472)²⁶ en een munt die in het algemeen aan de Romeinse tijd kan toegewezen worden (CAI ID 220246).²⁷

Enkele CAI-locaties ten zuidwesten van het onderzoeksgebied zijn gesitueerd ter hoogte van de dorpskern van Kruishoutem. De archeologische waarden die verband houden met de dorpskern zijn doorgaans, buiten de datering, minder relevant voor het inschatten van het archeologisch potentieel

²⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Huise-Lozer Zuid [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/500508> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

²¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Kasteel van Huise/Kasteel della Faille [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/158085> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

²² Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Akkerstraat 5 [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/227082> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

²³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Appelhoek [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/500248> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

²⁴ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Appelhoek [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/220234> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

²⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Zijdegemkouterweg [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/218914> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

²⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Appelhoek [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/215472> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

²⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Appelhoek [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/220246> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

van het onderzoeksgebied. Deze locaties worden slechts summier beschreven. Van de Eligiuskerk (CAI ID 221046 en 225186) werden onder meer de resten van de romaanse voorloper van de kerk en bijhorend kerkhof vastgesteld.²⁸

Bij een proefsleuvenonderzoek in het centrum van Kruishoutem werden verschillende paalkuilen met handgevormd aardewerk in de vulling vastgesteld, maar ook met middeleeuws aardewerk en materiaal uit de 18de en 19de eeuw (CAI ID 211315).²⁹ Eén tweeschepig en één éénschepig hoofdgebouw, verschillende bijgebouwen en palenclusters uit de late bronstijd/ vroege ijzertijd werden bij een opgraving vastgesteld (CAI ID 216256).³⁰ Bij veldprospectie werd op deze of nabij deze locatie eerder reeds lithisch materiaal uit de steentijd en de ijzertijd aangetroffen (CAI ID 503258).³¹ Bij een ander proefsleuvenonderzoek werden enkel recente sporen met baksteenresten in de vulling gevonden (CAI ID 226730).³² Verder werden in of nabij het centrum van Kruishoutem een gepolijste bijl gevonden uit het midden-neolithicum tot vroege bronstijd (CAI ID 500512) gevonden,³³ een munt uit de ijzertijd (CAI ID 207814)³⁴ en een munt uit de merovingische periode (CAI ID 215484).³⁵ Ook zou er een “Romeinse nederzetting” ten noordwesten van het onderzoeksgebied aanwezig zijn (CAI ID 503257).³⁶

Ten zuidoosten van het centrum van Kruishoutem werden bij een opgraving (CAI ID 216462) een kuil uit de late bronstijd, vier kuilen die algemeen in de metaaltijden kunnen geplaatst worden en Romeinse aardewerkvondsten in verspitte context vastgesteld. Daarnaast werden ook twee volmiddeleeuwse erven opgegraven met bijhorende grachtstructuren en afvalkuilen en twee gebouwplattegronden met een driebeukige constructie, een laatmiddeleeuws grachtensysteem en greppels en een loopgraaf uit de Eerste Wereldoorlog.³⁷

Ook ten noordwesten van het onderzoeksgebied zijn er een aantal CAI-locaties die op een rug gesitueerd zijn. Bij veldprospectie op een eerste locatie (CAI ID 503265) werden in de eerste plaats silexartefacten uit het neolithicum gevonden. Uit de midden-Romeinse tijd werden aardewerk, bouw materiaal, ijzerslakken en een bronzen wagenelement aangetroffen.³⁸ Op een aansluitend

²⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Kruishoutem Markt [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/221046> (Geraadpleegd op 20-05-2021); Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Markt [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/225186> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

²⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Brugstraat [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/211315> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

³⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Markt [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/216256> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

³¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Beverhoek [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/503258> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

³² Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Ommegangstraat [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/226730> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

³³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Nieuwstraat I [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/500512> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

³⁴ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Tjollevalddreef [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/207814> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

³⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: kasteelstraat [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/215484> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

³⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Kleimolen 1 [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/503257> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

³⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Containerpark [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/216462> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

³⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Fonteynkouter I [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/503265> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

terrein werd een gepolijste bijl uit het neolithicum gevonden (CAI ID 500506).³⁹ In de buurt werd een “zone met ijzertijdvondsten” vastgesteld (CAI ID 503263).⁴⁰ Een opgraving (CAI ID 508006) leverde een vroegmiddeleeuwse kuil op.⁴¹ Een nabijgelegen terrein bleek bij een proefsleuvenonderzoek sterk verstoord te zijn (CAI ID 226657).⁴² Een 16de-eeuwse molen bevond zich ook ten noordwesten van het onderzoeksgebied (CAI ID 503273).⁴³

Andere gekende archeologische waarden in de omgeving van het onderzoeksgebied bevinden zich al op vrij grote afstand ten opzichte van het onderzoeksgebied of kennen een verschillende landschappelijke ligging. Ze zijn weinig relevant om het archeologisch potentieel van het terrein in te schatten. Daarom worden ze hier niet nader toegelicht. Archeologienota's of nota's van terreinen in de omgeving bieden geen relevante aanvulling op de reeds besproken CAI-locaties. Daarom lichten we ze hier niet afzonderlijk toe.

2.4.4 Interpretatie van het onderzochte gebied en synthese

Na uitvoering van het bureauonderzoek kunnen de onderzoeksvragen die vooropgesteld werden, beantwoord worden.

Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het terrein? Wat is de landschapshistoriek en de gebruiksevolutie van het terrein?

Het onderzoeksgebied is ongeveer 800 m ten noordoosten gelegen van het centrum van Kruishoutem, ten noordoosten van de Moerasstraat. Langs de zuidoostzijde en door het oosten van het onderzoeksgebied loopt de Stampkotbeek. Ook ten noordwesten bevindt er zich een waterloop. Het onderzoeksgebied is gelegen ter hoogte van laaggelegen, alluviaal gebied dat ingeklemd zit tussen twee waterlopen die geflankeerd worden door hogere, zandige en zandlemige heuvelruggen.

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn er heel wat archeologische waarden gekend, gaande van de steentijd tot in de nieuwe tijd. Het gaat zowel om bewoningssporen als begravingssporen. In het zuidoosten aansluitend aan het onderzoeksgebied werd een opgraving uitgevoerd, waarbij verschillende resten uit het neolithicum en de bronstijd werden vastgesteld. Deze is gelegen aan de overzijde van de Stampkotbeek, in het zuidwesten van de daar geëvalueerde zone, op de hoogste delen van het terrein. De vindplaats ligt gemiddeld 2 m hoger dan het onderzoeksgebied. De site omvat materiële resten van de Klokbeercultuur, een geïsoleerd crematiegraf uit de midden-bronstijd, het restant van een begravingsstructuur uit de late bronstijd en grachtjes of greppels gerelateerd aan een palissade uit de Romeinse tijd.

Ondanks de vele gekende archeologische waarden in de omgeving, maken de landschappelijke kenmerken van het terrein dat we het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied slechts laag inschatten. De bodemkaart situeert ter hoogte van het onderzoeksgebied namelijk een natte zandleembodem zonder profiel met reductiehorizont met zand op geringe diepte (ondieper dan 75 cm). Het gaat om een hydromorfe alluviale leemgrond. In het westen en zuidoosten is een zeer natte

³⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Fonteynkouter II [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/500506> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

⁴⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Het Sprietje 2 [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/503263> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

⁴¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Eierveiling [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/508006> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

⁴² Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Hoogmolenstraat [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/226657> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

⁴³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Hoogmolen [online] <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/503273> (Geraadpleegd op 20-05-2021)

zandleembodem zonder profiel aanwezig met reductiehorizont. Het onderzoeksgebied bevindt zich namelijk tussen twee waterlopen.

Vanaf de 18de eeuw beschikken we over historische kaarten en luchtfoto's om de gebruiksevolutie van het terrein te reconstrueren. Dit leert ons dat het terrein al zeker van in de 18de eeuw in gebruik was als gras- of akkerland. Op heden is het in gebruik als rietveld dat als een offline overstromingsgebied fungeert. Bij de aanleg van het rietveld werd het terrein reeds tot ca. 1,25 m diep afgegraven.

Wat is de impact van de geplande werken?

Binnen het volledige onderzoeksgebied worden werken gepland. De voornaamste werken omvatten grondige werkzaamheden in vak 1. In vakken 2 en 3 zal het eerder een grondige slibruiming betreffen. Aangezien hier enkel slib geruimd wordt, blijft de verstoringsdiepte ter hoogte van vakken 2 en 3 beperkt tot de reeds bestaande verstoringsdiepte.

2.4.5 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Het bureauonderzoek geeft op basis van de gekende archeologische waarden in de omgeving aan dat de regio rond het onderzoeksgebied een hoog archeologisch potentieel kent. De landschappelijke ligging van het onderzoeksgebied zelf en zijn gebruiksgeschiedenis, zijn echter niet gunstig om nog relevante archeologische resten te verwachten. Het onderzoeksgebied bevindt zich in een laaggelegen zone tussen twee waterlopen en wordt gekenmerkt door natte tot zeer natte bodems zonder profiel met reductiehorizont. In het verleden werd het terrein ook reeds afgegraven tot een diepte van ca. 1,25 m onder het toenmalige maaiveld, voor de aanleg van een vloerrietveld. Dit alles maakt dat het archeologisch potentieel laag wordt ingeschat. Het uitgevoerde bureauonderzoek doet besluiten dat het potentieel op kennisvermeerdering in geval van bijkomend archeologisch onderzoek te beperkt is. Daarom worden geen bijkomende archeologische maatregelen nodig geacht in het kader van de geplande werken.

3 Samenvatting

Het bureauonderzoek geeft op basis van de gekende archeologische waarden in de omgeving aan dat de regio rond het onderzoeksgebied een hoog archeologisch potentieel kent. De landschappelijke ligging van het onderzoeksgebied zelf en zijn gebruiksgeschiedenis, zijn echter niet gunstig om nog relevante archeologische resten te verwachten. Het onderzoeksgebied bevindt zich in een laaggelegen zone tussen twee waterlopen en wordt gekenmerkt door natte tot zeer natte bodems zonder profiel met reductiehorizont. In het verleden werd het terrein ook reeds afgegraven tot een diepte van ca. 1,25 m onder het toenmalige maaiveld, voor de aanleg van een vloeirietveld. Dit alles maakt dat het archeologisch potentieel laag wordt ingeschat. Het uitgevoerde bureauonderzoek doet besluiten dat het potentieel op kennisvermeerdering in geval van bijkomend archeologisch onderzoek te beperkt is. Daarom worden geen bijkomende archeologische maatregelen nodig geacht in het kader van de geplande werken.

4 Bibliografie

4.1 Publicaties

Deschieter, J./T. De Wandel, 2010: *Het archeologisch noodonderzoek in de Moerasstraat te Kruishoutem in 2007*, Zottegem.

Sys, C., 1965: *Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Deinze 69 E*, Gent.

4.2 Websites

Cartesius (2021)
<https://www.cartesius.be>

Databank ondergrond Vlaanderen (2021)
<https://dov.vlaanderen.be/>

Geoportaal Onroerend Erfgoed (2021)
<https://geo.onroenderfgoed.be/>

Geopunt Vlaanderen (2021)
<https://www.geopunt.be/>

Inventaris Onroerend Erfgoed (2021)
<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Onderzoeksbalans Onroerend Erfgoed Vlaanderen (2021)
<https://www.onderzoeksbalans.be>

5 Bijlagen

5.1 Archeologische periodes

